

Na podlagi šestega odstavka 46. člena in petega odstavka 38. člena Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 97/10 in 21/18 - ZNOrg) v zvezi s 36. členom Zakona o gasilstvu (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo) izdaja Vlada Republike Slovenije

UREDBO

o spremembah in dopolnitvah Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja

1. člen

V Uredbi o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 24/12 in 78/16) se v prvem odstavku 1. člena za besedo »nesrečah« doda vejica in besedilo »vključno z nesrečami, ki se zgodijo izven države in katerih posledice bi lahko prizadele Republiko Slovenijo«.

Za tretjim odstavkom se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) S to uredbo se v skladu z Direktivo Sveta 2013/59/EURATOM z dne 5. decembra 2013 o določitvi temeljnih varnostnih standardov za varstvo pred nevarnostmi zaradi ionizirajočega sevanja in o razveljavitvi direktiv 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom in 2003/122/Euratom (UL L št. 13 z dne 17. 1. 2014, str. 1) določajo posebne vsebine načrtov zaščite in reševanja ob jedrski in radiološki nesreči.«.

2. člen

Za 10. členom se dodata nova 10.a in 10.b člen, ki se glasita:

»10.a člen

(dodatne vsebine načrta zaščite in reševanja ob jedrski in radiološki nesreči)

(1) Načrti zaščite in reševanja ob jedrski in radiološki nesreči morajo poleg vsebin, določenih v 9. in prejšnjem členu te uredbe, v delu, ki ureja postopke za obveščanje javnosti ob nesreči in napotke za ravnanje, vsebovati tudi predhodne informacije in informacije prizadetim prebivalcem ob nesreči.

(2) Predhodne informacije prebivalcem, ki bi lahko bili prizadeti, zajemajo osnovna dejstva o radioaktivnosti in njenih učinkih na ljudi in okolje, posledice različnih scenarijev nesreč na prebivalstvo in okolje, predvidene ukrepe za alarmiranje, zaščito, reševanje in pomoč ter informacije z napotki za ravnanje. Za primer počasi razvijajoče se nesreče se pripravijo informacije o komunikacijskih kanalih ob nesreči, pripravljalni nasveti za ustanove, kot so šole, vrtci, domovi starejših občanov, bolnišnice, in druge podobne ustanove, in priporočila

za posebej prizadete poklicne skupine, ki se jih posreduje neposredno pred nastankom nesreče.

(3) Informacije prizadetim prebivalcem ob nesreči zajemajo podatke o vrsti nesreče, njenih značilnostih, kot so izvor, obseg in verjetni razvoj nesreče, postopke za opominjanje prizadetih ob nesreči na temeljna dejstva o radioaktivnosti in njenih vplivih na okolje, nasvete glede zaščite, ki lahko zajemajo informacije o omejitvi porabe določenih živil in vode, preprosta pravila za higieno in dekontaminacijo, priporočila za zadrževanje v zaprtih prostorih, razdeljevanje in rabo zaščitnih sredstev, ureditve pri evakuaciji, po potrebi tudi posebna navodila za določene skupine prebivalcev ter obvestila s priporočili za sledenje danim navodilom in zahtevam pristojnih organov.

(4) Načrti zaščite in reševanja ob jedrski in radiološki nesreči morajo poleg vsebin iz tega člena v delu, ki ureja načrte dejavnosti izvajalcev načrta zaščite in reševanja, vsebovati tudi ureditve v zvezi z identifikacijo in spremljanjem posameznikov iz tistih skupin prebivalstva, ki jim grozi pojavnost raka zaradi izpostavljenosti sevanju, ureditve za zdravstveno, psihološko in socialno pomoč prizadetim, ureditve za obvladovanje radioaktivnih odpadkov, ki nastanejo ob nesreči, in merila za končanje dejavnosti zaščite, reševanja in pomoči.

10. b člen

(posebne vsebine načrta ob jedrski in radiološki nesreči)

(1) Pri izdelavi načrtov zaščite in reševanja ob jedrski in radiološki nesreči je treba upoštevati tudi določila predpisov s področja varstva pred ionizirajočimi sevanji, ki se nanašajo na zmanjševanje determinističnih in stohastičnih učinkov ionizirajočega sevanja, še zlasti pa:

- referenčne ravni za izpostavljenost prebivalstva ter poklicno izpostavljenost,
- optimizirane strategije za zaščito prebivalcev, ki bi lahko bili izpostavljeni ob različnih dogodkih in z njimi povezanimi predvidenimi scenariji,
- predhodno določena splošna merila za posamezne zaščitne ukrepe,
- privzete sprožilce ali operativna merila za izvedbo zaščitnih ukrepov.

(2) Vsebine iz prejšnjega odstavka se v načrtih zaščite in reševanja pripravijo tako, da se:

- med nesrečo lahko fleksibilno uporabljajo, upoštevajoč razmere in razvoj dogodkov med nesrečo,
- zagotovi takojšnje izvajanje zaščitnih ukrepov, po možnosti še preden pride do izpostavljenosti,
- lahko presoja uspešnost strategij in izvedenih aktivnosti ter njihovo prilagajanje nastalim razmeram
- izvaja osebna dozimetrija ali presoja individualnih doz pri reševalnem osebju in pri posameznih skupinah prebivalcev ter beleženje doz,
- lahko primerjajo doze glede na referenčno raven in
- po potrebi implementirajo dodatne zaščitne strategije glede na razmere in razvoj dogodkov med nesrečo in razpoložljive informacije.«.

3. člen

V četrtem odstavku 11. člena se besedilo »v 9. in 10. členu« nadomesti z besedilom »v 9., 10., 10.a in 10. b členu«.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

4. člen

(1) Načrte zaščite in reševanja je treba uskladiti s to uredbo v dveh letih od uveljavitve te uredbe.

5. člen

Ta uredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.

Ljubljana, dne _____ 2019

EVA 2018-1911-0011

Vlada Republike Slovenije

Marjan Šarec
predsednik

OBRAZLOŽITEV

I. UVOD

1. Pravna podlaga

Pravna podlaga za predlagano uredbo je šesti odstavek 46. člena in peti odstavek 38. člena Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo in 97/10 in 21/18 - ZNOrg) v zvezi s 36. členom Zakona o gasilstvu (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo). Prav tako pravno podlago za predlagano uredbo predstavlja Direktiva Sveta 2013/59/EURATOM z dne 5. decembra 2013 o določitvi temeljnih varnostnih standardov za varstvo pred nevarnostmi zaradi ionizirajočega sevanja in o razveljavitvi direktiv 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom in 2003/122/Euratom (v nadaljevanju: direktiva), ki sicer ureja vidike tehnološke varnosti, v manjšem delu pa se nanaša tudi na vsebine načrtov zaščite in reševanja ob jedrski in radiološki nesreči.

2. Rok za izdajo uredbe, določen z zakonom

Rok za implementacijo direktive je 6.2.2018.

3. Splošna obrazložitev predloga uredbe, če je potrebna

Namen predlagane uredbe je implementacija tistega dela direktive v slovenski pravni red, ki se nanaša na vsebine načrtov zaščite in reševanja ob jedrski in radiološki nesreči.

4. Predstavitev presoje posledic za posamezna področja

/

VSEBINSKA OBRAZLOŽITEV PREDLAGANIH REŠITEV

K 1. členu

Direktiva v četrtem odstavku 69. člena predvideva načrtovanje in izvajanje ustreznih zaščitnih ukrepov tudi v primerih jedrskih in radioloških nesreč, ki se zgodijo izven države, posledice pa lahko prizadenejo Republiko Slovenijo. Ker enako velja tudi za nekatere druge nesreče, za katere se izdelujejo načrti zaščite in reševanja, je ta zahteva vključena že uvodni, torej v 1. člen veljavne uredbe, ki določa njeno vsebino oziroma namen izdelave načrtov zaščite in reševanja. Drugi odstavek 1. člena predloga uredbe pa določa, da se s tem predpisom v slovenski pravni red prenašajo tiste določbe direktive, ki se nanašajo na vsebine načrtov zaščite in reševanja ob jedrski in radiološki nesreči.

K 2. členu

Prvi, drugi in tretji odstavek predlaganega novega 10.a člena predstavljajo prenos vsebin iz 70. in 71. člena direktive ter s tem povezane priloge XII k direktivi, ki se nanašajo na

informacije prebivalstvu v primerih jedrskih ali radioloških nesreč. Direktiva v tem smislu predvideva tako predhodno informiranje tistega dela prebivalstva, za katerega je verjetno, da bo prizadet v primeru jedrske ali radiološke nesreče, kot tudi informiranje prizadetega prebivalstva ob sami nesreči (prvi odstavek 10.a člena). Predhodne informacije naj bi tako zajemale zlasti osnovna dejstva o radioaktivnosti in njenih možnih učinkih na ljudi in okolje, opredelitev možnih posledic različnih scenarijev nesreče, predvidene postopke alarmiranja, možne postopke in ukrepe zaščite, reševanja im pomoči, vključno z osnovnimi napotki, kako ravnati v primeru nesreče (drugi odstavek 10.a člena). Informacije ob sami nesreči pa naj bi zajemale konkretne podatke o vrsti nesreče, njenih značilnostih in možnih posledicah, še zlasti pa konkretne nasvete glede zaščite pred posledicami nesreče (tretji odstavek 10.a člena). Četrti odstavek 10.a člena predloga uredbe pa predstavlja implementacijo priporočil osmega, dvanajstega in trinajstega strokovnega pregleda ureditev za pripravljenost in odziv na jedrsko ali radiološko nesrečo v Republiki Sloveniji. ki ga je na poziv Vlade Republike Slovenije opravila misija IAEA (EPREV), posebej pa določa tudi, da mora obravnavani načrt vsebovati tudi merilih za končanje interventne faze odziva na jedrsko ali radiološko nesrečo.

S predlaganim novim 10.b člen se v slovenski pravni red prenaša del vsebine 97. člena in 98. člen direktive, ter s tem povezan razdelek B priloge XI k direktivi, ki se nanašajo na posebne vsebine načrtov zaščite in reševanja ob jedrski in radiološki nesreči. Le-te naj bi omogočile čimprejšnji odziv na nesrečo, s ciljem, da bi se v največji možni meri izognili učinkom na tkivo, ki lahko povzročajo hude deterministične učinke pri prizadetih posameznikih, in zmanjšali tveganje za stohastične učinke. Načrti naj bi tako vsebovali zlasti optimizirane strategije za zaščito prebivalcev, predhodno določena splošna merila za posamezne zaščitne ukrepe ter privzete sprožilce in merila za njihovo aktiviranje, vsebine pa bi morale zagotavljati fleksibilno uporabo načrtov, takojšnjo izvajanje ukrepov in presojo njihove učinkovitosti ter po potrebi implementiranje dodatnih ukrepov.

K 3. členu

Predlagana dopolnitev četrtega odstavka 11. člena veljavne uredbe je redakcijske narave zaradi vključitve dveh novih členov (10.a in 10.b) v uredbo.

K členu 4

Glede na nove vsebine, ki naj bi jih vsebovali načrti zaščite in reševanja ob jedrski in radiološki nesreči, upoštevajoč tudi dejstvo, da se ti načrti izdelujejo na vseh ravneh načrtovanja, je določen dvoletni rok za izdelavo in sprejetje teh načrtov.

K 5. členu

Zaradi roka za implementacijo direktive je predvideno, da naj bi uredba pričela veljati že naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.